OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2009 Rhif 2818 (Cy.244)

YSTADEGAU SWYDDOGOL

Gorchymyn Gweld Ystadegau Swyddogol cyn eu Rhyddhau (Cymru) 2009

Wedi'i wneud - - 20 Hydref 2009

Yn dod i rym yn unol ag erthygl 1

Mae Gweinidogion Cymru yn gwneud y Gorchymyn hwn drwy arfer y pwerau a roddir gan adrannau 11(2), (4), (5) a (6) o Ddeddf Ystadegau a'r Gwasanaeth Cofrestru 2007(**1**).

Yn unol ag adran 11(7) o'r Ddeddf honno, mae Gweinidogion Cymru wedi ymgynghori â'r Gweinidog dros Swyddfa'r Cabinet, Gweinidogion yr Alban, Adran Cyllid a Phersonél Gogledd Iwerddon a'r Bwrdd Ystadegau.

Yn unol ag adran 65(7) o'r Ddeddf honno, mae drafft o'r Gorchymyn hwn wedi'i osod gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru ac wedi'i gymeradwyo drwy benderfyniad ganddo.

Enwi a chychwyn

1. Enw'r Gorchymyn hwn yw Gorchymyn Gweld Ystadegau Swyddogol cyn eu Rhyddhau (Cymru) 2009 a daw i rym drannoeth y diwrnod y caiff ei wneud.

Dehongli

2. Yn y Gorchymyn hwn—

ystyr "y Cod" ("*the Code*") yw'r Cod Ymarfer ar gyfer Ystadegau o dan adran 10 o'r Ddeddf;

ystyr "y Ddeddf" ("*the Act*") yw Deddf Ystadegau a'r Gwasanaeth Cofrestru 2007; ac

ystyr "ystadegau sy'n sensitif i'r farchnad" ("*market-sensitive statistics*") yw ystadegau a fyddai, o'u datgelu, ym marn y person cyfrifol, yn rhesymol debygol o gael effaith arwyddocaol ar werth unrhyw fuddsoddiad neu ar nifer y trafodion ar unrhyw fuddsoddiad.

Ystadegau y mae'r rheolau a'r egwyddorion ynghylch gweld ystadegau cyn eu rhyddhau yn gymwys iddynt

3.—(1) Yn ddarostyngedig i baragraff (4), mae'r Atodlen yn gymwys i'r ystadegau y cyfeirir atynt ym mharagraff (3).

(**1**) 2007 p. 18.

(2) At ddibenion y Cod, mae'r Atodlen yn darparu ar gyfer rheolau ac egwyddorion ynglŷn â chaniatáu i'r ystadegau hynny gael eu gweld cyn eu rhyddhau(**2**).

(3) Yr ystadegau yw ystadegau swyddogol(**3**) sydd yn gyfan gwbl yn ystadegau datganoledig Cymru(**4**) ac—

(a) sydd wedi'u dynodi'n "Ystadegau Gwladol" o dan adran 12(2) o'r Ddeddf, heb i'r dynodiad hwnnw gael ei ddileu;

(b) y bernir yn rhinwedd adran 12(8) o'r Ddeddf eu bod wedi'u dynodi'n "Ystadegau Gwladol", heb i'r dynodiad hwnnw gael ei ddileu; neu

(c) y mae cais o dan adran 12(1) o'r Ddeddf wedi'i wneud mewn perthynas â hwy, heb i benderfyniad gael ei wneud o dan adran 12(2) o'r Ddeddf.

(4) Nid yw'r Atodlen yn gymwys pan gaiff yr ystadegau eu rhyddhau dim ond er mwyn i gyhoeddiad electronig neu gyhoeddiad copi caled y bwriedir cyhoeddi'r ystadegau ynddo gael ei gynhyrchu.

Andrew Davies
Y Gweinidog dros Gyllid a Chyflenwi
Gwasanaethau Cyhoeddus, un o Weinidogion Cymru

20 Hydref 2009

(**2**) Diffinnir "gweld ystadegau cyn eu rhyddhau" ("*pre-release access*") yn adran 11(8) o Ddeddf Ystadegau a'r Gwasanaeth Cofrestru 2007 p. 18 ("y Ddeddf").
(**3**) Diffinnir "ystadegau swyddogol" ("*official statistics*") yn adran 6(1) o'r Ddeddf.
(**4**) Diffinnir "ystadegau datganoledig Cymru" ("*Welsh devolved statistics*") yn adran 66(3) o'r Ddeddf.

ATODLEN Erthygl 3

Rheolau ac egwyddorion ynglŷn â gweld ystadegau cyn eu rhyddhau

Unigolion y gellir rhoi caniatâd iddynt weld ystadegau cyn eu rhyddhau, ac o dan ba amgylchiadau

1.—(1) Yn ddarostyngedig i ddarpariaethau'r Gorchymyn hwn, caiff y person cyfrifol(**5**) roi caniatâd i ystadegau gael eu gweld cyn eu rhyddhau dim ond i'r graddau y mae o'r farn ei bod yn angenrheidiol rhoi caniatâd i unigolyn adnabyddadwy penodol eu gweld er mwyn—

(a) galluogi unigolyn a grybwyllir yn is-baragraff (3) i gyflwyno sylwadau cyhoeddus ar yr ystadegau ar sail dealltwriaeth gywir ohonynt;

(b) galluogi unigolyn a grybwyllir yn is-baragraff (3) i bwyso a mesur goblygiadau'r ystadegau ar gyfer polisïau a rhaglenni Gweinidogion Cymru er mwyn sicrhau bod unrhyw sylwadau cyhoeddus a gyflwynir gan unigolyn a grybwyllir yn is-baragraff (3) am y polisïau a'r rhaglenni hynny adeg cyhoeddi'r ystadegau neu ar ôl eu cyhoeddi yn adlewyrchu dealltwriaeth gywir ohonynt;

(c) sicrhau na fydd unigolyn a grybwyllir yn is-baragraff (3) yn dibynnu ar ystadegau eraill sydd ar gael iddo, am yr un pwnc â'r ystadegau y gellir caniatáu iddynt gael eu gweld cyn eu rhyddhau ar draul y canlynol–

(i) arfer unrhyw rai o swyddogaethau Gweinidogion Cymru, Prif Weinidog Cymru neu Gwnsler Cyffredinol Llywodraeth Cynulliad Cymru, neu

(ii) unrhyw sylw cyhoeddus a gyflwynir gan unigolyn a grybwyllir yn is-baragraff (3) ynglŷn â'r ystadegau eraill hynny,

heb iddo gael gwybod am yr ystadegau y gellir caniatáu iddynt gael eu gweld cyn eu rhyddhau;

(ch) sicrhau, pan fo cyhoeddiad neu ddeunydd arall yn cael ei baratoi gan neu ar ran unrhyw gorff cyhoeddus, swyddfa gyhoeddus neu ddeiliad swydd o'r fath i'w gyhoeddi yr un pryd neu yn fuan ar ôl yr ystadegau y gellir caniatáu iddynt gael eu gweld cyn eu rhyddhau, fod unrhyw ystadegau a gynhwysir yn y cyhoeddiad neu'r deunydd hwnnw yn gywir neu fod y cyhoeddiad neu'r deunydd wedi'i fwydo'n briodol fel arall gan yr ystadegau y gellir caniatáu iddynt gael eu gweld cyn eu rhyddhau;

(d) galluogi un o'r canlynol i gyflwyno sylwadau cyhoeddus mewn cysylltiad â chyhoeddi'r ystadegau ar sail dealltwriaeth gywir ohonynt–

(i) un o Weinidogion y Goron;

(ii) pennaeth adran o lywodraeth y Deyrnas Unedig;

(iii) aelod o Weithrediaeth yr Alban;

(iv) un o Is-weinidogion yr Alban;

(v) un o Weinidogion Gogledd Iwerddon, gan gynnwys Prif Weinidog a Dirprwy Brif Weinidog Gogledd Iwerddon;

(vi) aelod o Gynulliad Gogledd Iwerddon a benodwyd yn Is-weinidog o dan adran 19 o Ddeddf Gogledd Iwerddon 1998(**6**);

(vii) unigolyn sy'n cynghori unrhyw rai o'r rhai a grybwyllir yn is-baragraffau (i) i (vi).

(**5**) Diffinnir "y person cyfrifol" ("*the person responsible*") yn adran 67 o'r Ddeddf.
(**6**) 1998 p. 47.

(dd) galluogi corff cyhoeddus, swyddfa gyhoeddus neu ddeiliad swydd o'r fath, y mae'r ystadegau yn berthnasol i'w swyddogaethau, i gyflwyno sylwadau cyhoeddus ar yr ystadegau ar sail dealltwriaeth gywir ohonynt;

(e) galluogi corff sy'n cynrychioli corff cyhoeddus, swyddfa gyhoeddus neu ddeiliad swydd o'r fath y mae'r ystadegau yn berthnasol i'w swyddogaethau i gyflwyno sylwadau cyhoeddus ar yr ystadegau ar sail dealltwriaeth gywir ohonynt;

(f) cyflawni unrhyw ddiben arall os yw'r person cyfrifol o'r farn bod budd y cyhoedd yn cael ei ateb gryn dipyn yn well drwy roi caniatâd i weld yr ystadegau cyn eu rhyddhau (yn hytrach na thrwy beidio â'i roi) at y diben hwnnw gan roi sylw i unrhyw niwed y byddai gweld yr ystadegau cyn eu rhyddhau yn debyg o'i beri i'r canlynol—

(i) ymddiriedaeth y cyhoedd yng ngonestrwydd ystadegau swyddogol yn gyffredinol; neu

(ii) ymddiriedaeth y cyhoedd yng ngonestrwydd ystadegau swyddogol penodol.

(2) Dim ond os yw'n fodlon bod trefniadau wedi'u gwneud i roi gwybod am yr wybodaeth ganlynol i unigolyn y mae'n rhoi caniatâd iddo weld ystadegau cyn eu rhyddhau y caiff y person cyfrifol roi caniatâd i weld ystadegau cyn eu rhyddhau—

(a) ar ba sail yn is-baragraff (1) y rhoddir caniatâd; a

(b) gofynion paragraff 5.

(3) Yr unigolion a grybwyllir yn yr is-baragraff hwn yw—

(a) un o Weinidogion Cymru a benodwyd o dan adran 48 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006(**7**);

(b) Prif Weinidog Cymru;

(c) Cwnsler Cyffredinol Llywodraeth Cynulliad Cymru;

(ch) un o Ddirprwy Weinidogion Cymru a benodwyd o dan adran 50 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006;

(d) unigolyn sy'n cynghori unrhyw rai o'r rhai a grybwyllir yn is-baragraffau (a) i (ch).

Caniatâd i weld ystadegau cyn eu rhyddhau i'w roi i unigolion adnabyddadwy penodol

2. Pan fo'r person cyfrifol yn rhoi caniatâd i weld ystadegau cyn eu rhyddhau rhaid iddo roi'r caniatâd hwnnw i unigolyn adnabyddadwy penodol.

Gwybodaeth i gyd-fynd ag ystadegau y rhoddwyd caniatâd i'w gweld cyn eu rhyddhau

3. Rhaid i'r person cyfrifol sicrhau bod yr wybodaeth ganlynol yn cyd-fynd â rhyddhau'r ystadegau y mae wedi rhoi caniatâd i'w gweld cyn eu rhyddhau–

(a) yn achos ystadegau sy'n sensitif i'r farchnad, mai "Ystadegau Cyfrinachol" ydynt;

(b) yn achos ystadegau nad ydynt yn ystadegau sy'n sensitif i'r farchnad, mai "Ystadegau Cyfyngedig" ydynt;

(c) ym mhob achos—

(i) bod caniatâd i weld yr ystadegau cyn eu rhyddhau wedi'i roi o dan y Gorchymyn hwn;

(ii) bod paragraff 5 o'r Atodlen hon yn cynnwys gofynion penodol; a

(iii) manylion am sut i roi gwybod i'r person cyfrifol os caiff yr ystadegau eu datgelu neu os gallent gael eu datgelu heblaw fel y'i caniateir gan y Gorchymyn hwn.

(**7**) 2006 p. 32.

Amseru'r cyfle i weld ystadegau

4.—(1) Yn ddarostyngedig i is-baragraffau (2) i (6)—

(a) yn achos ystadegau sy'n sensitif i'r farchnad, wrth roi caniatâd i weld yr ystadegau cyn eu rhyddhau rhaid i'r person cyfrifol beidio â rhoi caniatâd i'r ystadegau hynny gael eu gweld fwy na 24 awr cyn yr amser y bwriedir eu cyhoeddi;

(b) yn achos ystadegau eraill, wrth roi caniatâd i'w gweld cyn eu rhyddhau rhaid i'r person cyfrifol beidio â rhoi caniatâd i'r ystadegau hynny gael eu gweld fwy na phum diwrnod cyn y dyddiad y bwriedir eu cyhoeddi;

(c) ym mhob achos rhaid i'r person cyfrifol beidio â rhoi caniatâd i'r ystadegau gael eu gweld yn gynt nag y mae'n credu ei bod yn angenrheidiol er mwyn cyflawni'r diben y mae'n rhoi caniatâd i'w gweld ar ei gyfer.

(2) Pan fo'r person cyfrifol yn rhoi caniatâd i weld ystadegau cyn eu rhyddhau ar y sail ym mharagraff 1(1)(ch), nid yw is-baragraffau (1)(a) a (b) yn gymwys.

(3) Wrth roi caniatâd i weld ystadegau cyn eu rhyddhau caiff y person cyfrifol roi caniatâd i'w gweld yn gynt na'r hyn y darperir ar ei gyfer yn is-baragraffau (1)(a) a (b) ar yr amod bod yr amodau canlynol wedi'u bodloni—

(a) ei fod o'r farn bod gweld yr ystadegau yn gynt fel hyn yn angenrheidiol er mwyn cyflawni'r diben y mae'n rhoi caniatâd i'w gweld cyn eu rhyddhau ar ei gyfer; a

(b) ei fod o'r farn bod budd y cyhoedd yn cael ei ateb gryn dipyn yn well drwy roi caniatâd i weld yr ystadegau yn gynt fel hyn (yn hytrach na thrwy beidio â'i roi) gan roi sylw i unrhyw niwed y byddai gweld yr ystadegau yn gynt fel hyn yn debyg o'i beri i'r canlynol—

(i) ymddiriedaeth y cyhoedd yng ngonestrwydd ystadegau swyddogol yn gyffredinol; neu

(ii) ymddiriedaeth y cyhoedd yng ngonestrwydd ystadegau swyddogol penodol.

(4) Pan fo'r person cyfrifol yn rhoi caniatâd i weld ystadegau cyn eu rhyddhau yn gynt na'r hyn y darperir ar ei gyfer yn is-baragraffau (1)(a) a (b) rhaid iddo, cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol, roi gwybod am y canlynol i'r Bwrdd Ystadegau(**8**)—

(a) y ffaith ei fod wedi gwneud hynny;

(b) enw'r ystadegau y rhoddwyd caniatâd i'w gweld yn gynt fel hyn;

(c) enw a swydd yr unigolyn y rhoddwyd caniatâd i'w gweld yn gynt fel hyn;

(ch) o ba ddyddiad ac amser y rhoddwyd caniatâd i'w gweld;

(d) ar ba sail ym mharagraff 1(1) y rhoddwyd caniatâd i'w gweld; ac

(dd) esboniad o'r rheswm dros roi caniatâd i'w gweld yn gynt fel hyn.

(5) Mae'r gofynion a nodir yn is-baragraff (4) yn gymwys mewn achosion lle mae'r person cyfrifol wedi rhoi caniatâd i weld ystadegau cyn eu rhyddhau ar y sail ym mharagraff 1(1)(ch) fel pe na bai'r cyfyngiadau yn is-baragraff (1) yn gymwys i ganiatâd a roddir ar y sail honno.

(6) Nid yw'r cyfnodau amser a grybwyllir yn is-baragraff (1) ("24 awr" a "diwrnod") yn cynnwys unrhyw gyfnod o amser sy'n syrthio ar ddydd Sadwrn, dydd Sul, Dydd Nadolig, Dydd Gwener y Groglith, neu ddiwrnod sy'n Ŵ yl Banc o dan Ddeddf Bancio a Thrafodion Ariannol 1971(**9**) mewn unrhyw ran o'r Deyrnas Unedig.

(**8**) Cafodd y Bwrdd Ystadegau ("*The Statistics Board*") ei sefydlu gan adran 1(1) o'r Ddeddf.
(**9**) 1971 p. 80.